

М. Є. ПОЛІЩУК
О. А. ГАЛУШКО
М. І. ГУМЕНЮК
М. А. ТРИЩИНСЬКА

ІНФУЗІЙНА ТЕРАПІЯ

В НЕВРОЛОГІЇ І НЕЙРОХІРУРГІЇ

ПОСІБНИК-ДОВІДНИК

М. Є. Поліщук, О. А. Галушко, М. І. Гуменюк, М. А. Тріщинська

ІНФУЗІЙНА ТЕРАПІЯ В НЕВРОЛОГІЇ І НЕЙРОХІРУРГІЇ

Посібник-довідник

Рекомендовано як навчальний посібник для лікарів-інтернів і лікарів-слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти

Київ
Видавництво "Книга-плюс"
2020

УДК 617.51-08-039.72(07)

I – 74

ББК 000-00

Рукопис посібника «Інфузійна терапія в неврології і нейрохірургії» пройшов перевірку на академічну доброчесність (Протокол Anti-Plagiarism v.15-257 від 06 грудня 2018 р.).

АВТОРИ:

- М. Є. Поліщук член-кореспондент НАМН України, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри нейрохірургії Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика.
- О. А. Галушко доктор медичних наук, професор кафедри анестезіології та інтенсивної терапії Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика.
- М. І. Гуменюк доктор медичних наук, старший науковий співробітник Національного інституту фізіотерії та пульмонології імені Ф.Г. Яновського НАМН України
- М. А. Тріщинська доктор медичних наук, доцент кафедри неврології №1 Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

- І. І. Тітов доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри анестезіології та інтенсивної терапії Івано-Франківського національного медичного університету МОЗ України
- М. Л. Гомон доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри анестезіології, інтенсивної терапії та медицини невідкладних станів Вінницького національного медичного університету імені М. І. Пирогова МОЗ України

I-74 Поліщук М.Є., Галушко О.А., Гуменюк М.І., Тріщинська М.А. Інфузійна терапія в неврології і нейрохірургії. Посібник-довідник для лікарів-інтернів і слухачів курсів удосконалення вищих медичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації / М.Є. Поліщук, О.А. Галушко, М.І. Гуменюк, М.А.Тріщинська. – К.: Книга-плюс, 2019. – 304 с.

В посібнику детально описані патогенез, клініка та інтенсивна терапія гострих і хронічних станів в неврології і нейрохірургії, при яких одним з основних методів лікування є інфузійна терапія. Висвітлюються критерії ефективності лікування та типові помилки, що спостерігаються у клінічній практиці при використанні різних програм інфузійної терапії цих станів.

Посібник призначений для лікарів-неврологів, нейрохірургів, анестезіологів, лікарів відділень інтенсивної терапії, а також фахівців суміжних спеціальностей, що беруть участь у лікуванні хворих, які потребують проведення інфузійної терапії. Посібник рекомендований для використання в навчальному процесі серед лікарів-інтернів за спеціальностями «неврологія», «нейрохірургія», «анестезіологія та інтенсивна терапія», на передатестаційних циклах, а також на циклах тематичного удосконалення.

Табл. 51. Рис.8. Бібліографія 212 назв.

© Поліщук М.Є., Галушко О.А.,
Гуменюк М.І., Тріщинська М.А., 2020

ISBN 978-966-460-128-0

АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ

ПОЛІЩУК Микола Єфремович,

член-кореспондент Національної академії медичних наук України, доктор медичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, завідувач кафедри нейрохірургії Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика

ГАЛУШКО Олександр Анатолійович,

доктор медичних наук, професор кафедри анестезіології та інтенсивної терапії Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика

ГУМЕНЮК Микола Іванович,

доктор медичних наук, старший науковий співробітник Національного інституту фізіатрії та пульмонології імені Ф.Г. Яновського НАМН України

ТРІЩИНСЬКА Марина Анатоліївна,

доктор медичних наук, доцент кафедри неврології №1 Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика

ЗМІСТ

	СПИСОК СКОРОЧЕНЬ	6
	ВВЕДЕННЯ, АБО ЯК КОРИСТУВАТИСЯ ЦИМ ПОСІБНИКОМ	8
1	ПАТОФІЗІОЛОГІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ТА ПРИНЦИПИ ПРОВЕДЕННЯ ІНФУЗІЙНОЇ ТЕРАПІЇ В НЕВРОЛОГІЧНІЙ ПРАКТИЦІ	12
1.1	Фізіологія балансу рідини у здорових пацієнтів	14
1.2	Клінічний підхід до оцінки потреб в інфузійній терапії у неврологічного пацієнта	25
1.3	Правила та умови проведення інфузійної терапії	31
1.4	Технічне забезпечення інфузійної терапії (шприци, катетери, порти)	37
2	ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНИХ ІНФУЗІЙНИХ ЗАСОБІВ В АРСЕНАЛІ НЕВРОЛОГА ТА НЕЙРОХІРУРГА	42
2.1	Кристаліди	47
2.2	Гідроксиетильовані крохмалі	62
2.3	Желатини	71
2.4	Гіпеосмолярні, кристалічні розчини поліфункціональної дії	74
2.5	Альбумін: більше питань, ніж відповідей	83
2.6	Інші колоїдні розчини в неврології: чи тільки історичний інтерес?	86
2.7	Нейропротектори	93
2.8	Інфузійні засоби спеціальної дії	104
3	ОЦІНКА І МОНІТОРИНГ ПАЦІЄНТІВ, ЩО ОТРИМУЮТЬ ІНФУЗІЙНУ ТЕРАПІЮ	110
3.1	Вибір параметрів оцінки, моніторингу і переоцінки водно-електролітного статусу	112
3.2	Переоцінка та моніторинг	118
3.2.1	Вимірювання маси тіла	118
3.2.2	Вимірювання діурезу і записи балансу рідини	119
3.2.3	Вимірювання хлориду сироватки	120

4	ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ПО ПРОВЕДЕННЮ ІНФУЗІЙНОЇ ТЕРАПІЇ НА РІЗНИХ ЕТАПАХ ЛІКУВАННЯ	123
4.1	Інфузійна терапія з метою поновлення ОЦК (ресусcitaції)	123
4.2	Інфузійна терапія для покриття щоденних потреб	132
4.3	Інфузійна терапія для заміни та перерозподілу	140
5	ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФУЗІЙНОЇ ТЕРАПІЇ ПРИ ОКРЕМИХ ПАТОЛОГІЧНИХ СТАНАХ У НЕВРОЛОГІЇ ТА НЕЙРОХІРУРГІЇ	145
5.1	Водно-електролітні розлади у неврологічних хворих	145
5.2	Геморагічний інсульт	164
5.3	Гіпертермічний синдром	171
5.4	Дегідратаційний синдром	176
5.5	Дисциркуляторна енцефалопатія	183
5.6	Інтоксикаційний синдром у хворих неврологічного профілю	187
5.7	Ішемічний інсульт	192
5.8	Менінгіти	208
5.9	Метаболічні енцефалопатії	222
5.10	Набряк головного мозку і внутрішньочерепна гіпертензія	236
5.11	Натрій: розлади обміну у неврологічних пацієнтів	242
5.12	Нейропатичний больовий синдром	255
5.13	Порушення кислотно-лужної рівноваги	260
5.14	Субарахноїдальний крововилив	272
5.15	Транзиторні ішемічні атаки	276
5.16	Церебральний синдром сольового виснаження та інші церебральні сольові синдроми	280
5.17	Черепно-мозкова травма	285
	СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ	291

В посібнику детально описані патогенез, клініка та інтенсивна терапія гострих і хронічних станів в неврології і нейрохірургії, при яких одним з основних методів лікування є інфузійна терапія. Висвітлюються критерії ефективності лікування та типові помилки, що спостерігаються у клінічній практиці при використанні різних програм інфузійної терапії цих станів.

Посібник призначений для лікарів-неврологів, нейрохірургів, анестезіологів, лікарів відділень інтенсивної терапії, а також фахівців суміжних спеціальностей, що беруть участь у лікуванні хворих, які потребують проведення інфузійної терапії. Посібник рекомендований для використання в навчальному процесі серед лікарів-інтернів за спеціальностями «неврологія», «нейрохірургія», «анестезіологія та інтенсивна терапія», на передатестаційних циклах, а також на циклах тематичного удосконалення.